

Fylogeneze jazyka

- fylogeneze jazyka je chronologicky chápaný proces vzniku, vývoje , příp. zániku jazyka jako jevu. Jazyk, tak jak ho dnes známe, nevznikl z ničeho, od nuly. Vzniká buď:

a. **jazykovou divergencí** - štěpením - probíhá přes fázi vzájemně se odcizujících dialektů. Tak, vždy z pův. prajazyka, vznikaly např. dnešní germánské, románské či slovanské jazyky, které vznikly odštěpením od původní indoevropštiny atd.

b. **jazykovou konvergencí** - míšením - příměsí cizích jazyků lze nalézt v kterémkoli jazyku. Patří k nim např. nejrozšířenější jazyk světa, kt. se dostává do ostatních jazyků - angličtina, ale i jazyky poměrně malé např. rumunština.

V praxi existuje mnoho podob míšení :

- **substrát** - což jsou stopy a vliv zaniklého jazyka podmaněného národa v jazyku jiném, např. keltský substrát ve francouzštině

- **adstrát** - je soužití a ovlivňování jednoho jazyka, existujícího v jiném, navzájem s tímto druhým jazykem (např. německý adstrát v češtině - Rakousko-Uhersko...)

- **superstrát** - stav, kdy převládá v podmaněném národu jazyk podmanitele, i když tento podmanitel sám zanikl (např. turkotatarský v bulharštině)

- odlišný stav je vývoj jazyků v kontaktu při vzájemném styku , např. obchodním - vzniká jazyk typu **pidžin** - např. Tok Pisin na Nové Guineji, vzniklý z angličtiny a místních dialektů, nebo **kreolský jazyk** (kreolština) - vzniká z pidžin a obvykle na základě světového jazyka, takže se stane rodným jazykem určitého společenství - např. jamajská angličtina, surinamská holandština apod.

- proti těmto případům stojí odlišný pojem **lingua franca** - tj. cizího, zvl. světového jazyka, který je lokálně přijímaný jako dorozumívací jazyk mezi mluvčími odlišných jazyků (např. angličtina, čeština v Zetově mezi Čechy, Poláky, Němci, Židy, Romy).